

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad	2 Gorffennaf 2013
Pwnc	Darlledu Cyfarfodydd a Mynychu o bell
Swyddog(ion) Arweiniol	Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd – Dros Dro

A. Rhagarweiniad / Cefndir / Materion

Cefndir

Bu llawer o drafod yn ddiweddar ymysg Awdurdodau Lleol Cymru ynglŷn â'r cyfleon ar gyfer gweddarlledu a chaniatáu presenoldeb o bell yng nghyfarfodydd y Cyngor. Mae Adran 4 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) yn deddfu ar gyfer presenoldeb o bell mewn cyfarfodydd ac er nad oes unrhyw ddeddfwriaeth benodol ar gyfer gweddarlledu mae'n gysylltiedig â'r darpariaethau i gryfhau democratiaeth leol.

Sbardunwyd y drafodaeth ymhellach gan gynnig o gyllid grant gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â 'Darlledu Cyfarfodydd y Cyngor a Sefydlu Gwefannau i Gynghorau Cymuned'.

Nid yw'r Gweinidog wedi deddfu yn y maes gweddarlledu ond mae ganddo bwerau i wneud hynny. Mae darlledu cyfarfodydd wedi'i gysylltu i ddarpariaethau o fewn Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 i gryfhau democratiaeth leol; y bwriad yw cryfhau'r strwythurau a'r ffyrdd y mae Llywodraeth Leol yn gweithio yng Nghymru ar bob lefel a sicrhau bod Cynghorau lleol yn ymestyn allan ac yn ymgysylltu gyda phob sector o'r gymuned y maent yn ei gwasanaethu.

Yn unol ag Adran 4 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 rhaid i brif brif gynghorau ganiatau mynychu cyfarfodydd y Cyngor o bell. Mewn geiriau eraill, nid oes yn rhaid i bob Aelod fod yn bresennol yn y prif gyfarfod er mwyn cymryd rhan ynddo. Derbyniwyd canllawiau drafft ac ymgynghorir arnynt ar hyn o bryd.

Grant

Yn Ionawr 2013, ysgrifennodd y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau at bob Awdurdod Lleol ynghylch hyrwyddo democratiaeth leol ac ymgysylltiad cyhoeddus. Dyrannwyd £40,000 i bob prif Gyngor i helpu gyda darlledu a phresenoldeb o bell a £500 yn ychwanegol i bob Cyngor Cymuned i gefnogi'r gwaith o sefydlu gwefannau Cyngor Cymuned. Rhaid gwario'r grant yn ystod 2013/14. Nid oes unrhyw sicrwydd y bydd cyllid grant ar gael ar gyfer blynyddoedd i ddod.

Trwy dderbyn y grant mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi cytuno i :-

Gweithredu	Amserlen	Tystiolaeth
Darlledu holl gyfarfodydd y Cyngor neu rai ohonynt	31 Mawrth 2014	Gweddarlledu ar wefan y Cyngor
Cyllid i gynghorau cymuned i'w cynorthwyo i ddatblygu eu gwefannau	31 Mawrth 2014	Nifer y Cynghorau Cymuned sydd hefo gwefannau
Trefnu i aelodau etholedig fedru mynychu cyfarfodydd o bell	31 Mawrth 2014	Adroddiad ysgrifenedig yn nodi nifer y fath gyfarfodydd, ynghyd ag asesiad o'u llwyddiant

Sefyllfa gyfredol Awdurdodau Cymru

Mae nifer o Awdurdodau Lleol yn Lloegr yn gweddarlledu cyfarfodydd eu Cynghorau yn rheolaidd, ond yng Nghymru dim ond rhai awdurdodau sy'n gweddarlledu cyfarfodydd, yn cynnwys :

- Mae **Caerdydd** yn gweddarlledu cyfarfodydd y Cyngor yn unig (yn cael ei letya gan Public-i)
- Mae **Powys** wedi defnyddio Public-i ar gyfer cyfarfodydd lle mae diddordeb cyhoeddus mawr – tua 6-8 o gyfarfodydd hyd yn hyn ac mae ffigyrau gwyllo ar-lein yn codi.
- Mae **Awdurdod Parciau Cenedlaethol Bannau Brycheiniog** yn gweddarlledu'r cyfan o'u prif gyfarfodydd gan ddefnyddio system a ddarparwyd gan Public-i, am gyfnod prawf o 18 mis, gyda chyllid gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth.

Mae Awdurdodau Lleol yng Nghymru yn awr yn ystyried eu sefyllfa o ganlyniad i'r Mesur a'r cynnig o gyllid grant.

Darlledu Cyfarfodydd

Ar hyn o bryd, mae recordiadau sain o weithgareddau'r Pwyllgor Cynllunio yn cael eu rhoi ar wefan y Cyngor ond nid yw hyn wedi ei ymestyn i bwyllgorau eraill.

O safbwynt Gweddarlledu cyfarfodydd bydd angen rhoi sylw i amrywiol faterion, technegol ac annhechnegol, er mwyn cymryd manteisio'n llawn ar weddarlledu cyfarfodydd y Cyngor a gofynion i'r dyfodol mewn perthynas â mynediad o bell. Mae'r agweddau hyn yn cael sylw ar hyn o bryd gan Swyddogion ac mae cynllun busnes yn cael ei baratoi.

Gwefannau i Gynghorau Cymuned

Ail elfen y grant yw'r dyraniad o £500 i bob Cyngor cymuned ddatblygu gwefan. Cafwyd eglurhad pellach yn gynharach y mis hwn gan Lywodraeth Cymru ar y dyraniad ar gyfer pob cyngor cymuned. Trafodir hyn ymghellach gydag Unllais Cymru.

Argymhelliad

Bod y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd – Dros Dro a'r Penaethiaid TGCh yn cyflwyno cynigion i'r cyfarfod nesaf.

Huw Jones**Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd – Dros Dro****03.06.13**